

Yttrande över särskild granskning

Bakgrund

Genom beslut av Bolagsverket den 25 februari 2021 har undertecknad ("Granskaren") utsett till särskild granskare i Båstads Fritidshamn Ekonomisk Förening ("Föreningen").

I enlighet med beslutet från Bolagsverket har granskning genomförts av i beslutet angivna granskningsteman, vilka även, såsom de har preciserats, uppställs i rubrikerna nedan ("Granskningen").

Granskningen har omfattat underlag tillhandahållet av ombudet för de 32 medlemmar som begärt utseende av Granskaren ("Påkallande part"), underlag tillhandahållet av medlemmar i Föreningen och underlag tillhandahållet av styrelsen för Föreningen ("Styrelsen"). Granskningen har även omfattat samtal med flera medlemmar och funktionärer i Föreningen.

Mot ovanstående bakgrund avges nedan yttrande över Granskningen.

Granskningsfrågor och yttrande

1. Etablering av dotterbolaget Båstad Fritidshamn AB

Granskning ska göras avseende Styrelsens hantering av denna etablering i följande avseenden:

- A. Har styrelsen behörighet att fatta beslut om etablering av dotterbolag?
- B. Är underlaget för beslutet bristfälligt (saknas underlag som krävs) enligt gällande lagstiftning?

Kopior av undertecknade protokoll från föreningsstämmor daterade den 17 mars 2016, den 15 mars 2017 och den 22 mars 2018 har tillhandahållits i Granskningen, Bilaga 1-3.

I protokollet från den 17 mars 2016 anges avseende den aktuella punkten: "Stämman ställer sig positiva till att gå vidare i planerna med att bilda ett dotterbolag (AB) till BFEF, för att eventuellt kunna ta ett större åtagande i hamnområdet. Innan beslut om utökat åtagande tas ska BFEF styrelse tillkalla en extra årsstämma där BFEF styrelse förklarar ingående vad ett sådant åtagande innebär i praktiken. Stämman godkände också att BFEFs ordinarie ledamöter ska speglas i dotterbolagets styrelse."

I protokollet från den 15 mars 2017 anges avseende den aktuella punkten: "Etablering av dotterbolag: Ordförande föreslår att vi parkerar denna fråga, stämman godkände förslaget."

I protokollet från den 22 mars 2018 anges avseende den aktuella punkten: "Mandat att starta dotterbolag enligt föregående årsstämma har inte utnyttjats. Stämman godkände att styrelsen har fortsatt mandat att vid behov starta ett dotterbolag."

HWF Advokater AB

Adress: Södra Storgatan 7, 251 13 Helsingborg

Tel: 042 489 22 00 www.hwf.se Styrelsens säte Helsingborg Org. nr 559136-9904

De allmänna villkor som vi tillämpar för våra tjänster finns tillgängliga på vår hemsida.

Vi står under tillsyn av Sveriges advokatsamfund.

Enligt uppgift från Påkallande part är inte protokollet från den 22 mars 2018 korrekt, utan vad som beslutades var att åter parkera frågan.

I detta sammanhang ska några ord sägas om ett protokolls innebörd. Ett protokoll är en redogörelse för hur något ser ut, eller om vad som har hänt eller om vad som har sagts. Protokoll är en urkund enligt 14 kap. 1 § brottsbalken om urkunds förfalskning. Protokoll är vidare "intyg eller annan urkund" som faller under 15 kap. 11 § brottsbalken om osant intygande. Av detta följer att det är allvarligt om ett protokoll har manipulerats. Det är protokollföraren som bestämmer innehållet i protokollet och som också ansvarar för att det är riktigt. En justeringsman intygar genom påskrift att protokollet är riktigt. Om justeringsmannen anser att ett protokoll är oriktigt ska det inte skrivas på utan att samtidigt anmärka i vilka avseenden justeringsmannen anser att protokollet är oriktigt.

Det är ostridigt att sekreterarens första protokollsutkast från stämman den 22 mars 2018 inte innehöll något beslut om mandat för styrelsen att bilda dotterbolag, utan istället samma text som protokollet från den 15 mars 2017 om att parkera frågan.

Granskningen har i denna del innefattat samtal med flera deltagare vid stämman, innefattande protokollföraren. Protokollföraren har därvid uppgett att det första utkastet till stämmoprotokoll var felaktigt och att det protokoll som har undertecknats och justerats är korrekt samt att det är det normala arbetssättet att utkast först skickas för synpunkter innan protokollet färdigställs och justeras. Vad gäller uppgifter från andra deltagare på stämman kan konstateras att det finns olika uppfattningar om vad som beslutades. Granskningen i detta avseende kommer inte längre än till detta konstaterande, varför yttrandet i denna del förhåller sig till det befintliga, justerade, stämmoprotokollet.

Det kan i detta sammanhang också noteras att protokoll från föreningsstämmor ska hållas tillgängliga hos Föreningen för medlemmarna senast tre veckor efter stämman. Enligt uppgift från Styrelsens ordförande anslås protokoll från stämmor på anslagstavla i hamnen. Även i denna fråga förekommer olika utsagor om protokoll hållits tillgängliga.

När det gäller de relevanta stämmobeslutens innehåll är det svårt att flera år i efterhand helt nå klarhet i beslutens närmare omfattning. Protokollet från den 22 mars 2018 anger att stämman godkände att styrelsen har "fortsatt mandat" att vid behov starta ett dotterbolag. Det är Granskarens tolkning att det fortsatta mandatet syftar tillbaka till protokollet från den 17 mars 2016. I protokollet från den 17 mars 2016 klargörs att stämman ställer sig positiv till att gå vidare i planerna att bilda ett dotterbolag för att eventuellt kunna ta ett större åtagande i hamnområdet. Protokollet anger vidare att innan beslut om större åtagande fattas ska ny stämma hållas. Beslutet att ny stämma ska hållas före ytterligare beslut tolkar Granskaren avse större åtaganden i hamnområdet och inte frågan om bildande av dotterbolag, även om frågorna i viss mån hänger ihop.

Enligt 7 kap. 4 § lag (2018:672) om ekonomiska föreningar ("**föreningslagen**") ansvarar styrelsen för föreningens organisation och förvaltningen av föreningens angelägenheter. "Förvaltning" är ett vittgående begrepp och innefattar i princip alla former av beslut som inte föreningsstämman har exklusiv kompetens att besluta om såsom stadgeändringar, utseende av styrelseledamöter och revisorer, ansvarsfrihet, utdelning m.m.

Bildande av dotterbolag är enligt Granskarens uppfattning inte något som föreningsstämman har exklusiv kompetens att besluta om. Det står emellertid föreningsstämman såsom högsta beslutande organ i en förening fritt att besluta även om angelägenheter som faller utanför dess exklusiva kompetens. En föreningsstämma kan bl.a. utfärda anvisningar om föreningens organisation och anta riktlinjer för förvaltningen av föreningens angelägenheter. Föreningsstämman kan även bestämma att styrelsen endast får vidta vissa angivna åtgärder med stämmans godkännande. Styrelsen blir i sådana fall bunden av föreningsstämmans anvisningar och riktlinjer. Skulle Styrelsen överträda stämmans anvisningar och riktlinjer skulle det vara ett s.k. befogenhetsöverskridande.

Av det ovanstående följer att bildandet av ett dotterbolag som utgångspunkt ligger inom ramen för Styrelsens kompetens. Protokollen från stämmorna i mars 2016 och 2018 är i viss mån oklara, men besluten ger uttryck för att Styrelsen har mandat att etablera ett dotterbolag och besluten har inte enligt Granskarens bedömning karaktär av att begränsa styrelsens behörighet eller befogenhet att etablera dotterbolaget.

Mot ovanstående bakgrund görs bedömningen att Styrelsen har haft behörighet och befogenhet att vid behov etablera dotterbolaget.

När det gäller frågan om underlaget för beslutet har varit bristfälligt kan konstateras att det inte i utredning har framkommit någon dokumentation som visar att styrelsen har dokumenterat ett behov av att etablera dotterbolag eller ett beslut att etablera dotterbolag, vilken dokumentation en noggrann styrelse tillsker finns. Av föreningslagen framgår också att det i protokoll från styrelsemöte ska antecknas beslut som styrelsen har fattat. Men, utöver den anmärkningen bedöms inte beslutsunderlaget som bristfälligt enligt gällande lagstiftning.

2. Förvärv av båtlyft ("Kranen")

Granskning ska göras avseende Styrelsens hantering av detta förvärv i följande avseenden:

- A. Har ett korrekt beslut fattats om förvärv av Kranen?
- B. Har styrelsen behörighet att fatta beslut om förvärv av Kranen?
- C. Är underlaget för beslutet bristfälligt (saknas underlag som krävs) enligt gällande lagstiftning?

Det har ovan konstaterats att föreningsstämman har exklusiv kompetens avseende vissa i föreningslagen angivna frågor. Av lagkommentaren till föreningslagen framgår att mycket talar för att även beslut som inte regleras i föreningslagen men som är särskilt viktiga för medlemmarna och som skulle kunna minska medlemmarnas framtida inflytande, t.ex. avknoppning av en verksamhet till ett dotterbolag, alltid ska fattas av stämman och att detsamma bör gälla ett investeringsbeslut som binder upp en förening ekonomiskt under lång tid framåt. Mot denna bakgrund talar mycket för att frågan om förvärvet av Kranen är en fråga för vilken stämman har exklusiv kompetens.

För Granskningen av denna fråga har en kopia av undertecknat protokoll från föreningsstämma den 5 juni 2018 tillhandahållits, Bilaga 4.

Enligt nämnda protokoll beslutade stämman med en överväldigande majoritet att ge styrelsen i uppdrag att införskaffa en s.k. Bockkran som kan lyfta åtminstone 30 ton inom budgeten 2,2 – 2,5 miljoner kronor.

Enligt uppgift från Påkallande part är inte protokollet korrekt eftersom något beslut enligt ovan inte fattades på föreningsstämman. En uppgift som förekommer är att vad stämman beslutade var istället att fortsätta att utreda ett eventuellt inköp av Kranen.

Granskningen har även i denna del innefattat samtal med medlemmar närvarande på stämman och funktionärer i Föreningen. Även vad gäller detta beslut kan konstateras att det förekommer olika uppgifter om vad som faktiskt beslutades. Granskningen i detta avseende kommer inte längre än till detta konstaterande, varför yttrandet även i denna del har att förhålla sig till det befintliga, justerade, stämmoprotokollet.

Mot denna bakgrund görs bedömningen att Styrelsen har haft mandat att fatta beslut om inköp av Kranen inom budgeten 2,2 – 2,5 miljoner kronor. Huruvida detta belopp är inklusive eller exklusive moms är inte klart. Kostnaden för inköpet av Kranen uppgick, som Granskaren förstår det, till 2 594 646 kronor, varav 518 929 kronor utgör moms. Det kan alltså möjligen, beroende på om stämmobeslutet ska förstås som inklusive eller exklusive moms, ifrågasättas om inköpet helt rymdes inom det givna mandatet.

När det gäller frågan om vilket underlag som fanns för stämmobeslutet har framkommit att underlag fanns i form av offert från leverantör och även kalkyler verkar ha varit framtagna inför stämman. Presentationer gjordes också på stämman enligt stämmoprotokollet, vilka enligt uppgift från Styrelsen följdes av en diskussion om Kranens lyftkraft. På basis av stämmoprotokollet förefaller stämman ha ansett sig ha haft ett tillräckligt beslutsunderlag eftersom stämman kunde fatta beslut i frågan.

Av styrelseprotokoll som granskats framgår att flera offerter har tagits in och utvärderats samt att inköpsbeslutet har dokumenterats.

Mot ovanstående bakgrund görs bedömningen att ett korrekt beslut har fattats om inköp av Kranen på föreningsstämman den 5 juni 2018 och att Styrelsen i enlighet med beslutet på föreningsstämman har haft behörighet och befogenhet att genomföra inköp av Kranen inom den i beslutet angivna budgeten. Såvitt Granskaren kan bedöma har inte underlaget för stämmans eller styrelsens beslut varit bristfälligt enligt gällande lag.

3. Finansiering vid dotterbolagets förvärv av Kranen, inkluderande Föreningens finansieringsåtaganden

Granskning ska göras avseende Styrelsens hantering av detta förvärv i följande avseenden:

- A. Innebär borgensåtagandet ett överskridande av styrelsens behörighet eller befogenhet?
- B. Innebär lämnande av lån från Föreningen till dotterbolaget ett överskridande av styrelsens behörighet eller befogenhet?
- C. Har styrelsens ordförande varit jävig vid upptagande av lån och ingående av borgensförbindelse?

AN

Kopia av undertecknat styrelseprotokoll daterat den 1 november 2018 har tillhandahållits i Granskningen. Enligt detta protokoll beslutade Styrelsen att köpa in Kranen och att välja Swedbank som långivare. Det är inte närmare dokumenterat i styrelseprotokollet, men lånet upptogs av det dotterbolag som bildats, Båstad Fritidshamn AB, i form av ett avbetalningskontrakt, och Föreningen åtog sig i samband med detta att ingå en borgensförbindelse som säkerhet för dotterbolagets kredit. Styrelsen beslutade också i nämnda protokoll att låna av Föreningens likviditet för att hålla lånekostnaderna till Swedbank nere. Både borgensförbindelsen och lånehandlingen har tillhandahållits i Granskningen.

Som har angetts under punkt 1 ovan omfattar Styrelsens förvaltning enligt föreningslagen i princip alla former av beslut som inte föreningsstämman har exklusiv kompetens att besluta om enligt föreningslagen. Som angetts under punkt 2 ovan finns det dock mycket som talar för att stämman kan ha exklusiv kompetens även i vissa andra beslut än de som anges i föreningslagen. Detta kan gälla beslut som är särskilt viktiga för medlemmarna och som skulle minska medlemmarnas framtida inflytande eller investeringsbeslut som kan binda upp en förening ekonomiskt för lång tid framåt.

Upptagande av lån och ingående av borgensförbindelser är enligt Granskaren något som skulle kunna falla inom ramen för stämmans exklusiva kompetens. I det aktuella fallet har beslut om inköp av Kranen inom viss budget fattats av föreningsstämman den 5 juli 2018, dvs. beslutet att "binda upp" Föreningen ekonomiskt är fattat av stämman.

Föreningsstämman kan som högsta beslutande organ i Föreningen utfärda anvisningar och riktlinjer till Styrelsen, vilket Styrelsen då är bundet av. Utifrån det material som Granskaren har fått tillgång till har ingenting framkommit som tyder på att föreningsstämman i Föreningen har lämnat någon inskränkning till Styrelsen om det sätt på vilken Kranen ska finansieras eller annars på vilket sätt köpet ska göras. Den begränsning som har lämnats är den beslutade budgetramen. Det ligger då nära till hands att anta att föreningsstämman genom beslutet om förvärv av Kranen på stämman den 5 juni 2018 har lämnat till Styrelsen att avgöra på vilket sätt förvärvet ska finansieras och struktureras.

Granskaren konstaterar vidare att Föreningens stadgar inte innehåller några inskränkningar om lämnande av lån eller borgensförbindelser samt att det vid Granskningen inte heller har framkommit några omständigheter som tyder på att finansieringsupplägget avseende Kranen skulle ha varit till någon medlems eller utomståendes fördel och till nackdel för Föreningen eller viss medlem.

Vad gäller frågan om jäv har Påkallande part framfört att Styrelsens ordförande varit föremål för en intressekonflikt. Som stöd för detta har åberopats att han även är ordförande i den långivande banken. Granskaren kan konstatera att Styrelsens ordförande är ordförande i Laholms Sparbank och att den bank som har lämnat finansiering till Föreningens dotterbolag och till vilken Föreningen lämnat borgensförbindelse är Swedbank AB (publ). Mellan Laholms Sparbank och Swedbank AB (publ) föreligger samarbete, bland annat innefattande att Laholms Sparbank – såsom Granskaren förstår det – förmedlar lån till Swedbank mot ersättning. Swedbank AB (publ) är emellertid en annan juridisk person än Laholms Sparbank och det faktum att bankerna samarbetar medför inte i sig att jäv föreligger. Av de handlingar som Granskaren har tagit del av framgår således inte att jäv föreligger.

Sammantaget gör Granskaren bedömningen att Styrelsen avseende finansieringsupplägget rörande Kranen inte, utöver budgetramen, har varit föremål för några befogenhetsinskränkningar och att övervägande skäl talar för att Styrelsen med stöd av stämmans beslut den 5 juli 2018 har haft mandat att ingå borgensförbindelsen och lämna lånet till dotterbolaget.

Granskaren noterar dock avslutningsvis att den beslutsdokumentation som ingått i Granskningen är otydlig både vad gäller dotterbolagets roll som köpare och låntagare och avseende borgensförbindelsen. Dessa brister är dock inte av karaktären att de påverkar bedömningen av aktuella granskningsteman.

4. Förslaget till fusion mellan Föreningen och dotterbolaget

Granskning ska göras i följande avseenden:

A. Förfarandet att genomföra en fusion utan en revisor som är vald av föreningsstämman

När det gäller fusionen mellan Föreningen och det helägda dotterbolaget kan det konstateras att det är ett beslut som Styrelsen och dotterbolagets styrelse som utgångspunkt har kunnat fatta själva enligt första stycket 16 kap. 28 § föreningslagen.

Medlemmarna i Föreningen har emellertid haft rätt att kräva att föreningsstämman ska fatta beslut i frågan om minst fem procent av de röstberättigade i Föreningen begärt det, dock att en sådan begäran måste göras inom två veckor från det att en uppgift om att fusionsplanen har registrerats har kungjorts. Granskningen har inte undersökt närmare om sådan begäran har gjorts i tid av medlemmarna men kan konstatera att Styrelsen under alla förhållanden kallade till extra föreningsstämma för att besluta om fusionsfrågan under november 2020. Påkallande part menar att Styrelsen inför den extra föreningsstämman inte följde de lagregler som gäller beträffande tillhandahållande av handlingar inför en stämma där beslut om fusion ska tas.

Det kan konstateras att om en fråga om godkännande av en fusionsplan ska läggas fram på en stämma (om det var vad som avsågs att behandlas på stämman) gäller enligt 16 kap. 14 § föreningslagen att fusionsplanen med bifogade handlingar ska hållas tillgänglig för medlemmar och andra röstberättigade under minst en månad före den stämma där frågan om godkännande av fusionsplanen ska behandlas. Granskningen visar att Styrelsen skickade ut sådant material först den 23 november 2020, vilket var mindre än två veckor före det tilltänkta datumet för den extra föreningsstämman som var tänkt att hållas den 4 december 2020. Stämman genomfördes emellertid aldrig det nämnda datumet utan beslut om fusionen togs istället vid den ordinarie föreningsstämman som hölls den 9 mars 2021. Det senare beslutet ligger utanför den tidsperiod som Granskningen avser.

Den huvudsakliga frågan som är föremål för Granskningen såvitt gäller fusionen är huruvida det är korrekt av Styrelsen att genomföra fusionen utan en revisor som valts av föreningsstämman.

Vad beträffar denna fråga framgår i 16 kap. 10 § föreningslagen att den revisor som ska utföra en granskning enligt 16 kap 9 § ska utses av föreningsstämman om inte något annat

framgår av stadgarna. Om föreningen redan har en auktoriserad eller godkänd revisor ska denne utföra granskningen. Eftersom 26 kap. 28 § föreningslagen, som gäller en förenings absorption av ett helägt dotterbolag (som i detta fall), i andra stycket hänvisar till att bestämmelserna i §§ 9-11 om revisorsgranskning även gäller vid den typen av fusion framstår det som tydligt att revisorn ska vara utsedd av föreningsstämman för det fall föreningen inte har utsett någon ordinarie revisor.

I det nu aktuella fallet har Bolagsverket trots den ovan angivna bristen registrerat fusionsplanen. Det beror sannolikt på att Bolagsverket i sin handläggning av absorption av helägda dotterbolag inte kräver att få se något stämmoprotokoll där revisorn väljs.

Om Föreningen vill genomföra fusionen ska kända borgenärer underrättas och en ansökan göras till Bolagsverket om tillstånd att verkställa fusionsplanen. Granskaren kan inte bedöma om Bolagsverket kommer att godkänna eller avslå en sådan ansökan. Granskaren konstaterar dock att Styrelsen i samband med att fusionsplanen upprättades enligt Granskarens bedömning skulle ha inhämtat ett revisorsutlåtande av en revisor som utsetts av föreningsstämman.

Helsingborg den 20 april 2021

HWF ADVOKATER AB

Fredrik Widjer